

Halina Wanatowska

Biblioteka Główna Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy: działalność informacyjna

Forum Bibliotek Medycznych 1/1, 410-414

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W systemie ALEPH 500 udostępniono także inną bazę rejestrującą prace licencjackie, magisterskie i doktorskie AMB od 1960 roku. System umożliwia wyszukiwanie prac według roku obrony, autorów, promotorów czy jednostek organizacyjnych Akademii. Obecnie komputerowa baza zawiera ponad 3 tysiące opisów.

Kierunki rozwoju

Plan rozwoju Biblioteki koncentruje się na poprawie jej infrastruktury technicznej. Zabytkowe wnętrza wymagają remontów i zmiany wyposażenia. Brak dodatkowych powierzchni magazynowych wymusza konieczność instalacji regałów kompaktowych. Planuje się także zainstalować system elektronicznego zabezpieczenia zbiorów w oparciu o bramkę elektroniczną i kody magnetyczne. Modernizacji wymaga sieć logiczna. Należy zwiększyć ilość punktów dostępnych i tym samym zwiększyć ilość stanowisk komputerowych przeznaczonych użytkownikom. Biblioteka zainteresowana jest tworzeniem i udostępnianiem archiwów materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej oraz wzbogacaniem komputerowego katalogu o dodatkowe elementy takie, jak: skanowane spisy treści przejęte z treści nowych nabytków, abstrakty i inne.

Mgr Halina Wanatowska
Bydgoszcz – AM

BIBLIOTEKA GŁÓWNA AKADEMII MEDYCZNEJ IM. LUDWIKA RYDYGIERA W BYDGOSZCZY. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Bydgoszczy, podobnie jak sama Akademia Medyczna, jest najmłodszą placówką tego typu w kraju. Powstała w 1984 r., przedtem od 1975 r. była filią Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku.

Praca bibliotekarza zawsze była związana z udzielaniem informacji począwszy od pomocy w wyszukiwaniu pozycji w katalogu a skończywszy na tekstach w formie elektronicznej. W udzielaniu i przygotowywaniu informacji dla czytelników biorą udział wszyscy pracownicy naszej biblioteki. Są to informacje o oferowanych przez dostawców książkach, sposobie prenumeraty czasopism, wyszukiwaniu w katalogach, regulaminie korzystania ze zbiorów, sposobach wyszukiwania potrzebnych tekstów w internecie i bazach danych. Bibliotekarz udziela informacji wszędzie tam, gdzie spotyka się z czytelnikiem, a więc w wypożyczalni, czytelniach, Pracowni Komputerowej, odpisuje na e-maile, odpowiada na telefoniczne zapytania.

Zapotrzebowanie na różnego rodzaju informacje w bibliotekach systematycznie wzrasta i pracownicy biblioteki coraz więcej czasu poświęcają na przygotowywanie informacji dla użytkowników i docieranie do źródeł potrzebnych do wykonywania tej pracy.

Stan obecny

W Bibliotece Akademii Medycznej w Bydgoszczy w 2002 roku w miejsce Sekcji Informacyjno-Bibliograficznej powołany został Dział Informacyjno-Bibliograficzny, gdzie skupia się obecnie większość prac informacyjnych.

Dział dysponuje dwoma pomieszczeniami, z których jedno przeznaczone jest do pracy wewnętrznej zatrudnionych w dziale bibliotekarzy a drugie to Pracownia Komputerowa. W pracowni udostępniamy bazy komputerowe bibliograficzne i pełnotekstowe a także internet do celów dydaktycznych i naukowych oraz wydawnictwa elektroniczne, jak informatory, słowniki, atlasy. Jest również możliwość korzystania z pakietu programów biurowych. Pracownicy i studenci mogą także prowadzić poszukiwania materiałów w swoich miejscach pracy (katedrach i klinikach, części akademików), ponieważ bazy udostępniamy w naszej sieci akademickiej.

W Pracowni Komputerowej znajduje się 7 komputerów PC udostępnianych czytelnikom i jeden komputer przeznaczony do pracy bibliotekarza (sporządzanie kwereń, wyszukiwanie pełnych tekstów artykułów z baz, obsługa poczty elektronicznej, itp.) oraz 2 drukarki laserowe (druk czarno-biały) i 1 atramentowa (druk kolorowy). Cztery komputery posiadają nagrywarki CD a jeden stację DVD.

Część komputerów w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym ma zainstalowany system operacyjny Windows 98 (z internet explorerem wersje 6) i pakiet Microsoft Office 2000, część natomiast Windows XP i Microsoft Office XP, plus programy do nagrywania CD i inne niezbędne do korzystania z baz i wydawnictw elektronicznych, także programy potrzebne do pracy bibliotekarskiej.

Poza komputerami w Pracowni Komputerowej czytelnicy mogą korzystać z 5 komputerów w Wypożyczalni, gdzie jest dostęp do katalogu SOWY, stron internetowych portali medycznych i tych baz, do których Uczelnia ma wykupiony dostęp.

Zakres czynności informacyjnych biblioteki

- Ekspozycje nowych książek w pomieszczeniu wypożyczalni, wywieszanie w gablotkach informacji dotyczących biblioteki a także innych mogących zainteresować pracowników i studentów, np. o konkursach na prace magisterskie.
- Udzielanie informacji bibliograficznych i rzeczowych w oparciu o dostępne wydawnictwa informacyjne, szczególnie elektroniczne. Udzielamy informacji zarówno na miejscu w bibliotece jak również telefonicznie, pisemnie i coraz częściej pocztą elektroniczną.

- Sporządzanie kwerend dla pracowników służby zdrowia i innych osób zainteresowanych problematyką z zakresu nauk medycznych na podstawie posiadanych materiałów, wyszukiwanie i nagrywanie na CD artykułów z czasopism elektronicznych i innych tekstów do prac naukowo-badawczych i dydaktycznych.
- Udostępnianie w Pracowni Komputerowej baz i internetu w celach dydaktycznych i naukowych.

Aktualnie udostępniamy następujące bazy:

Bibliograficzne: *Medline, Embase, Polską Bibliografię Lekarską, Bibliografię Publikacji Pracowników Akademii Medycznej w Bydgoszczy, Current Contents/Life Science*;

Pełnotekstowe: *Proquest Medical Library, Proquest Science and Technology, bazy EBSCO (konsorcjum: Academic Search Premier, Health Source/Consumer Edition, Health Source/Nursing/Academic Edition), The CINAHL Database, Springer-Link, Science Direct.*

Co roku systematycznie wzrasta liczba przeszukiwań w bazach i ilość skopiowanych artykułów z czasopism elektronicznych. W najpopularniejszej wśród naszych czytelników bazie bibliograficznej Medline znacząco zwiększyła się ilość przeszukiwań, w I półroczu bieżącego roku w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego, podobnie jest z pełnotekstową bazą Proquest Medical Library. Znacznie natomiast wzrosło zainteresowanie Academic Search Premier – w I półroczu 2003 r. wykorzystano więcej pełnych tekstów niż przez cały rok 2002.

- Zajęcia ze studentami i innymi grupami zainteresowanych osób z zakresu podstaw informacji naukowej i praktycznego korzystania z elektronicznych źródeł informacji oraz dla studentów I roku zajęcia z przysposobienia bibliotecznego.
- Prowadzenie praktyk dla studentów bibliotekoznawstwa.
- Współudział w redagowaniu biuletynu informacyjnego Uczelni *Wiadomości Akademickie* – pracownik biblioteki jest sekretarzem redakcji i autorem relacji z imprez organizowanych przez organizacje medyczne i Akademię Medyczną w Bydgoszczy, na łamach biuletynu publikujemy artykuły o pracy biblioteki i oferowanych usługach.
- Udział w organizowanych przez Uczelnię imprezach popularyzujących osiągnięcia współczesnej medycyny (np. w roku bieżącym *Ogólnopolski Dzień Nauki*); przygotowywanie prezentacji elektronicznych źródeł informacji z zakresu różnych specjalności medycznych na potrzeby odbywających się w Bydgoszczy zjazdów lekarzy specjalistów a także pokazy praktycznego ich wykorzystania.
- Opracowywanie i przygotowywanie do druku Bibliografii Publikacji Pracowników Akademii Medycznej w Bydgoszczy, liczącej obecnie ponad

6000 rekordów. Przygotowywanie danych dotyczących biblioteki i jej zasobów dla potrzeb władz Uczelni, Działu Nauki, wypełnianie ankiet napływających do Biblioteki.

- Sporządzanie analizy bibliometrycznej i opracowywanie cytowań.
- Rozbudowa i aktualizacja strony internetowej Biblioteki.
- Sporządzanie wykazów do Centralnego Katalogu Książek Zagranicznych i Centralnego Katalogu Czasopism Zagranicznych Biblioteki Narodowej.

Usprawnienie działalności

- Wydłużenie godzin otwarcia biblioteki w soboty a także wprowadzenie dyżurów w niedziele w celu zapewnienia czytelnikom – w tym również studentom studiów zaocznych – możliwości szerszego korzystania ze zbiorów Biblioteki.
- Dalsze aktywne uczestnictwo w działalności Uczelni (wydawnictwa i inne imprezy naukowe i popularno-naukowe).
- Doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników poprzez udział w konferencjach i szkoleniach tematycznie związanych z informacją naukową, lekturę fachowych tekstów, w tym również publikowanych w internecie.
- Zwiększenie częstotliwości ukazywania się *Wiadomości Akademickich* (obecnie kwartalnik), zaangażowanie do współpracy w ich redagowaniu większej ilości osób nie tylko z Biblioteki.
- Badanie potrzeb użytkowników poprzez przeprowadzanie ankiet, ich analiza i – w miarę możliwości – realizacja postulatów zgłaszanych przez respondentów.
- Systematyczne informowanie czytelników o nowościach w Bibliotece na naszej stronie internetowej (nowe książki, zbiory specjalne, bazy).

Planowany rozwój

- Powiększenie Pracowni Komputerowej, zwiększenie ilości komputerów dla użytkowników, wyposażenie większej ilości PC w nagrywarki, aktualizacja oprogramowania, zakup skanera.
- Utworzenie Sekcji Bibliograficznej (zatrudnienie w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym dodatkowo jednego bibliotekarza)
- Rozbudowa programu EXPERTUS poprzez zakup i instalację dodatkowych modułów (analiza do KBN, cytowania).
- Zakup zintegrowanego systemu bibliotecznego HORIZON (2003), który zastąpi obecnie używany program SOWA.
- W miarę możliwości finansowych zapewnienie czytelnikom dostępu do większej ilości baz bibliograficznych, pełnotekstowych i faktograficznych.
- Zwiększenie zakupu wydawnictw w formie elektronicznej.

- Współpraca z bibliotekami regionu i bibliotekami medycznymi, głównie poprzez udział w konsorcjum, wspólne organizowanie szkoleń, zakup oprogramowania.

Mgr Teresa Kurdziel

Mgr Aleksandra Hallmann-Mikołajczak

Gdańsk – AM

ODDZIAŁ OPRACOWANIA RZECZOWEGO I INFORMACJI NAUKOWEJ BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

Informacja Naukowa w Bibliotece Głównej AMG działa w ramach Oddziału Opracowania Rzeczowego i Informacji Naukowej. Jest to połączenie logiczne, ponieważ bibliotekarze pracujący przy tematowaniu książek do katalogu przedmiotowego są specjalistami w zakresie słowników haseł przedmiotowych i Tezaurusu Medycznego oraz MESH. Ich wiedza przekłada się na efektywne wyszukiwanie informacji z baz danych (PBL, Medline, kiedyś również Index Medicus) oraz z katalogu przedmiotowego biblioteki. W Oddziale pracują 4 osoby (w tym kierownik). 3 osoby znają bardzo dobrze język angielski, dwie pracują również przy tematowaniu nabytków do katalogu przedmiotowego. Ponieważ musimy zapewnić obsadę Czytelni przez 7 dni jesteśmy wspomagani przez jednego bibliotekarza specjalistę od baz czasopism w wersji elektronicznej.

Czytelnia Informacji Naukowej została wyodrębniona jako osobne pomieszczenie w 1981 roku i wyposażona w część stolików dla czytelników. Pierwszy komputer jaki zakupiono do Biblioteki stanął właśnie w Czytelni Informacji Naukowej w 1991 roku. Przeznaczony był do korzystania z bazy Medline (baza obejmowała ostatnie 10 lat). Wszystkie kwerendy wykonywali bibliotekarze. Nastąpił wtedy oszałamiający wzrost ilości opracowywania kwerend, z około 50-70 rocznie w poprzednich latach do prawie 2000 w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych. Początkowo wyszukane publikacje były drukowane, następnie nagrywane na dyskietki.

Obecni Czytelnia Informacji Naukowej wyposażona jest w cztery stanowiska komputerowe przeznaczone do korzystania z wszystkich baz danych oraz czasopism elektronicznych dostępnych w sieci AMG. Posiada także miejsca do czytania literatury drukowanej i przeglądania podręcznego księgozbioru. Dodatkowo dwa komputery